

Verdier i innvandrings- og asylpolitikken i Norge

Samtalen i det offentlige fellesrom

Livssyn og verdier formidles daglig i det offentlig rom gjennom media, og ved at mennesker møtes ansikt til ansikt. Ingen behersker eller eier dette rommet alene. Kirka har gjort det. For kirka har hatt dominansen og eneretten i århundrer til det offentlige rom hvor livssyn skulle formidles. Til tider har det vært farlig å formidle offentlig andre verdier enn det kirka har stått for. Og godt er det at den tiden for lengst er over.

Nå er det et mangfold av livssyn og religiøse ytringer i dette offentlig rommet. Vi har å gjøre med det vi kan kalle **et offentlig fellesrom for livssyn og verdier**. Dette er et meget viktig rom. Her møtes og brytes verdier og livssyn. Her formes og formidles nye verdier, og her må alle livssyn våge å møtes i åpenhet og respekt for hverandre. Her må den store samtalen om felles verdier foregå. For i dette fellesrommet må vi finne fram til felles grunnleggende verdier, på tvers av religion og livssyn. Vi må stå sammen om et sett felles verdier som er en forutsetning for å kunne leve sammen i respekt for hverandre.

I dette fellesrommet stilles det krav til oss hvordan vi omtaler hverandre. I dette fellesrom skapes og formidles fortellinger om enkeltmennesker og grupper av mennesker.

Et samfunns menneskelighet og humanitet måles i forhold til hvordan en taler om, og behandler de svakeste og mest sårbare blant oss. Det kristne sinnelag vurderes i sterk grad i forhold til dette.

Omtalen av flyktninger og innvandrere

Nå handler det om flyktninger og innvandrere som søker opphold i Norge fordi tilstandene i deres eget land er blitt fullstendig umulig.

Det er trist den måten flyktninger og innvandrere blir omtalt på i norsk samfunnsdebatt for tiden. Dette skjer nettopp i det offentlige fellesrom hvor verdier og livssyn formidles.

Vi må få langt flere fortellinger fram om flyktninger og innvandrere som er til berikelse og ressurs for vårt land. For dem er det mange av.

Ingen drar frivillig hjemmefra. Når så skjer, er det fordi at det er blitt så uutholdelig og farlig å være der. Finnes det da noen som vil gi dem beskyttelse i deres fortvilte situasjon?

Det er avgjørende hvordan vi taler om denne umulige måten å leve på for en stor del av våre medmennesker. For ord skaper hva det nevner.

I kjølvannet etter Regjeringens Soria Moria II - erklæring om innvandrings- og asylpolitikken i Norge, har det vært en tankevekkende debatt, ikke minst i måten flyktninger og asylsøkere blir omtalt på. De oppfattes gjennomgående som et problem som er påført oss uskyldig utenfra. Media fokuserer på problemene, og henter primært fram det som er kritikkverdig, utfordrende og vanskelig. Det blir daglig gitt god næring til fremmedfrykt og angst for den som ser annerledes ut, og som tror på en annen måte.

Dette er i strid med de dypeste kristne verdier. Fortellingene om Jesu Kristi komme julenatt, hvor det ikke var rom for ham, og om "den hellige familie" som snart etter var på flukt for å redde livet, er et sterkt tegn på at flyktningen og innvandreren tilhører "Guds kjæreste venner". Disse fortellingene er gitt oss for å ta på alvor utfordringen til å gi rom for den husløse, og den som er på flukt. Og ikke noe menneske skal holdes utenfor denne omsorg.

Når menneskeskjebner blir gjort til "saker", stilles de grunnleggende verdier for den enkelte og for samfunnet på en stor utfordring. For det er først når vi møtes ansikt til ansikt at vi kan forstå hverandre helt. Derfor fordrer myndighetenes behandling av flyktninger og innvandrere

store ressurser for at vi skal kunne møte den enkelte med den respekt, verdighet og rettferdighet som er i overensstemmelse med vårt samfunns kristne og humanistiske verdigrunnlag

Ny Berlinmur?

I begynnelsen av november ble 20 årsjubileet for Berlin-murens fall feiret. Direktør Jan Egeland i NUPI kom i den forbindelse med en tankevekkende påstand om at vi i Europa har bygget en ny Berlin-mur, nå lagt rundt hele Europa. Det er svært vanskelig for mennesker i nød utenfor Europa å få komme innenfor våre grenser. Vi har disse årene vært svært opptatt av å bygge broer innad i denne verdensdelen, og det har vært viktig og avgjørende for å skape et nytt demokratisk Europa. Nå utfordres vi enda mer til å bygge broer mot Afrika og Asia. Det gjøres ved å vise barmhjertighet og gi rom for flyktninger og innvandrere. Men og gjennom aktiv bistand og hjelp til å bygge bærekraftig samfunn i disse verdensdelene. Kloke ord fra Egeland.

Tale vel og sant om våre medmennesker

Vi som bor i lokalsamfunn med barnehager, skoler, arbeidsplasser, menigheter, kafferast på Samvirkelaget, foreninger og idrettslag må tale vel og sant om våre medmennesker som kommer utenfra. Det er disse stedene som er de daglige fellesrom for de fleste av oss hvor verdier formidles og leves ut. Vi må bevisst være med på å gi videre de mange gode og respektfulle fortellingene vi har om flyktninger og innvandrere. De er det flest av, og det er de som først skal fortelles. Men den viktigste forutsetning for dette er igjen at vi sørger for selv å møte og blir kjent med de innvandrerne og asylsøkerne som bor i vår nærhet. Slik starter arbeidet med å bygge broer mellom mennesker. Og slik legges og grunnlaget for å finne fram til felles verdier som gjør det mulig for oss å leve sammen i gjensidig respekt på tvers av livssyn og religiøs innstilling.